

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΛΑΧΟΥ
ΤΑΚΤΙΚΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**Η ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΒΛΕΨΕΩΝ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΚΑΤΑ
ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 1821**

(σελ. 475—486)

Η ΑΝΑΒΙΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΒΛΕΨΕΩΝ ΤΩΝ ΙΠΠΟΤΩΝ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙΣ ΧΩΡΑΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ ΤΟΥ 1821

Τὸ μοναχικὸν τάγμα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου—ὠνομάσθη οὕτω ἀπὸ τοῦ προστάτου τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου—ἰδρυθὲν πρὸ τῆς πρώτης σταυροφορίας ἐν τοῖς Ἀγίοις Τόποις ὑπὸ ἐμπόρων ἐξ Amalfi τῆς ἐπαρχίας Σαλέρνου τῆς Ἰταλίας πρὸς περίθαψιν τῶν ἀσθενούντων προσκυνητῶν καὶ μεταβληθὲν εἰς τάγμα μαχητῶν ἱπποτῶν μετὰ ἰσχυρᾶς στρατιωτικῆς ὀργανώσεως καὶ πειθαρίας—πρόιστατο αὐτοῦ δικτατωρικῶς ὁ μέγας μάγιστρος—διὰ τῆς συνενώσεως μετὰ τῆς ιδιότητος τοῦ χριστιανοῦ μοναχοῦ τῆς ιδιότητος τοῦ πολεμιστοῦ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως μετὰ τὴν πρώτην σταυροφορίαν τοῦ φραγκικοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλήμ ἕνεκα τῆς ἀνάγκης ἰσχυρῶν βραχιόνων πολεμιστῶν πρὸς διατήρησίν του ἐν τῇ ζωῇ ἐν μέσῳ τοῦ μωαμεθανικοῦ κόσμου, εἶχεν ἕκτοτε περιπετείας : Ἀφ' οὗ ἐπὶ δύο περίπου αἰῶνας ἐξεπλήρωσε τὴν φιλανθρωπικὴν καὶ τὴν πολεμικὴν ἀποστολὴν του ἐν τοῖς Ἀγίοις Τόποις, περὶ τὸ τέλος τοῦ 13ου αἰῶνος μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ φραγκικοῦ βασιλείου τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τῶν Μαμελούκων τῆς Αἰγύπτου μὴ δυνάμενον νὰ παραμείνῃ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ καὶ τῇ Συρίᾳ κατέφυγεν εἰς τὴν Κύπρον, ἔνθα ἤρχεν ἡ γαλλικὴ δυναστεία τῶν Lusignan. Μετὰ παραμονὴν ἐν Κύπρῳ ἐπὶ δεκαοκτῶ ἔτη καὶ τὴν ἀρνήσιν τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἀνδρονίκου τοῦ Β', ἵνα παραχωρήσῃ εἰς τὸ τάγμα τὴν νῆσον Ρόδον ὡς αὐτοκρατορικὸν τιμάριον ἐπὶ τῇ πληρωμῇ ἐτήσιου φόρου ἐγκατεστάθη διὰ τῆς βίας τῶν ὄπλων εἰς τὴν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐπεξέτεινε τὸ κράτος του εἰς τὰς παρακειμένας νήσους καὶ τὰς ἀπέναντι αὐτῶν ἀκτὰς τῆς Μ. Ἀσίας καὶ κατέστησεν αὐτὸ προπύργιον τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς ἐσχατιαῖς τοῦ αἰγαίου πελάγους ἐναντίον τῶν ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἐπιδρομῶν τῶν Μωαμεθανῶν, μέχρις ὅτου ἐγκαταλείφθην ὑπὸ τῆς δυτικῆς Εὐρώπης μετὰ σκληροῦς ἀγῶνας ὑπέκυψεν εἰς τοὺς ὀθωμανοὺς Τούρκους ἐπὶ σουλτάνου Σουλεϊμάν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ἐν ἔτει 1522. Μετὰ περιπλάνησιν ἐπὶ τινα ἔτη τῶν μελῶν τοῦ τάγματος ἐδόθησαν εἰς αὐτὸ πρὸς ἐγκατάστασιν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε' αἱ νῆσοι Μάλτα, Gozzo καὶ Comino, ἔνθα καὶ παρέμεινε μέχρι τῆς καταλήψεως αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου ἐπ' ἔτει 1800. Ἐκτοτε διελύθη τὸ τάγμα καὶ τὰ μέλη του διεσκορπίσθησαν, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεώς του ἐν τῇ Μάλτᾳ εἶχεν ἀρχίσει ἡ παρακμὴ του ἕνεκα τῶν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ νεωτέρου ἐθνικοῦ πνεύματος ἀναπτυχθεισῶν ἐρίδων μεταξὺ τῶν διαφόρου ἐθνικότητος μελῶν του, τῆς θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἄλλαις χώραις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, κατ' ἀκολουθίαν τῶν ὁποίων

ἀπώλεσε τὴν περιουσίαν του εἰς τὰς διαμαρτυρομένας χώρας καὶ τὴν Γαλλίαν.

Ὑπὸ τὴν νέαν μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀνασυνεκροτήθη τὸ τάγμα τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν ἔτει 1805 ὑπὸ τοῦ Πάπα με ἔδραν τὴν Κατάνην, τὴν Φερράραν καὶ τὴν Ρώμην, δὲν εἶχε τὴν παλαιὰν στρατιωτικὴν ὀργάνωσιν καὶ πειθαρχίαν—ἀπὸ τοῦ θανάτου ἐν ἔτει 1805 τοῦ μεγάλου μαγίστρου Tomassi δὲν ὑπῆρχε πλέον μέγας μάγιστρος, ἀλλὰ «τοποτηρητὴς τοῦ μεγάλου μαγίστρου»—αἱ δὲ προσπάθειαι πρὸς πλήρη καλινόρθωσιν τῆς κυριαρχίας του ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῶν κρατῶν τῆς Ρόδου καὶ τῆς Μάλτας δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας : Ὁ τοποτηρητὴς τοῦ μεγάλου μαγίστρου André de Giovanni y Centeles ματαίως ἐζήτησε παρὰ τοῦ συνεδρίου τῆς Βιέννης τὴν ἀναγνώρισιν τῆς κυριαρχίας τοῦ τάγματος· ὁ δὲ διαδεχθεὶς αὐτὸν ἐν ἔτει 1821 Antoine Busca παραστήσας ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου τῆς Βερώνης, ὅτι τὸ τάγμα ἦτο ἱκανὸν νὰ ἀγωνισθῇ ὄχι μόνον ἐναντίον τῶν ἀπίστων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπαναστατικῆς ἐταιρείας τῶν καρβοναρίων, εὔρε μὲν καλυτέρας διαθέσεις προσφερθέντος τοῦ Metternich νὰ παραχωρήσῃ εἰς αὐτὸ τὴν παρὰ τὰς δαλματικὰς ἀκτὰς νῆσον Λίσσαν, ἔνθα θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν Δυνάμεων τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδέα αὕτη ἐγκατελείφθη ταχέως.

Ἐν τῷ μεταξῷ ὅμως ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἑλλήνων, μετ' αὐτῆς δὲ ἀνεγεννήθησαν καὶ αἱ ἀναμνήσεις τῆς κυριαρχίας τοῦ τάγματος τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἐὰν δὲ ἡ ἐκ νέου ἐγκατάστασις τοῦ τάγματος εἰς τὴν Μάλταν, ἣτις εἶχε παραχωρηθῆ μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων τῆς εἰς τὴν Ἀγγλίαν δυνάμει τῆς συνθήκης τῶν Παρισίων τοῦ ἔτους 1814 «κατὰ πλήρη κυριότητα καὶ κυραρχίαν» δὲν ἦτο δυνατὴ, ἡ Ρόδος ὅμως μετὰ τῶν περι αὐτὴν νήσων περιλαμβάνοντο εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ κυριότης αὐτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ διεκδικηθῆ μετὰ μεγαλυτέρας πιθανότητος ἐπιτυχίας.

Ἡ περίστασις ἦτο εὐθετος : Οἱ ἐν ἐξεργέσει Ἕλληνες μετὰ τῆς προσπάθειας, ἵνα διαφωτίσουν περὶ τοῦ πραγματικοῦ σκοποῦ τῆς ἐπαναστάσεως τοὺς ἡγεμόνας τῶν Δυνάμεων τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας, οἵτινες ἐθελοτυφλοῦντες δὲν ἔπαυον κηρύττοντες, ὅτι αἱ φλόγες τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως εἶχον ἐκχυθῆ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐστίας, ἐκ τῆς ὁποίας καὶ αἱ φλόγες τῶν ἐπαναστάσεων τῶν δύο ἄλλων χερσονήσων τῆς Εὐρώπης, τῆς ἰταλικῆς καὶ τῆς ἰβηρικῆς, ἔτεινον πανταχοῦ ἰκέτιδας τὰς χεῖρας πρὸς ἐξεύρεσιν δανείου, ἄνευ τοῦ ὁποίου ἔνεκα τῆς οἰκονομικῆς ἐξαντλήσεως τῆς ἐπαναστατημένης χώρας ἦτο ἀδύνατος ἡ περαιτέρω ἐξακολούθησις τοῦ ἀγῶνος : Κατὰ Σεπτέμβριον 1822 ἀπεστάλη εἰς τὸν Ἀγκῶνα τῆς Ἰταλίας ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς κομιστὴς δύο ἐπιστολῶν γραφεισιῶν ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ρωσίας φιλέλληνος Μολδαυοῦ Ἀλεξάνδρου Stourdza, τῆς μιᾶς πρὸς τοὺς ἐν Βερώνῃ μέλλοντας νὰ συνέλθουν ἡγεμόνας τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας καὶ τῆς ἄλλης πρὸς τὸν τσάρον Ἀλέξανδρον τὸν Α'. Τὸν Ἀνδρέαν Μεταξᾶν συνώδευσε κατὰ τὴν ἀποστολὴν του ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου

τῆς Βερώνης ὁ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς ἐθελοντικῶς διατελῶν πλοίαρχος τοῦ γαλλικοῦ ναυτικοῦ κόμης Jourdain, ὅστις ἠλπίζετο, ὅτι ἕνεκα τῶν σχέσεων καὶ τῶν γνωριμιῶν του θὰ ἠδύνατο νὰ παράσχη εἰς αὐτὸν σημαντικὴν ἐπικουρίαν.

Ἐὰν ὅμως ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἀνδρέου Μεταξᾶ καὶ τοῦ συνοδευόντος αὐτὸν κόμητος Jourdain πλησίον τῶν συνεδριαζόντων ἐν Βερώνῃ ἡγεμόνων τῶν Δυνάμεων τῆς ἱερᾶς συμμαχίας παρὰ τὴν θερμὴν μεσιτείαν τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Ε', ὅστις καὶ ἄλλως συμπαθῶς διακείμενος πρὸς τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος διεξαγόμενον ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων παρέσχεν ἄσυλον καὶ χριστιανικὴν περίθαλψιν εἰς τοὺς προσφυγόντας εἰς τὸ κράτος του δυστυχεῖς, δὲν εὐδῶθη, παρεσχέθη ὅμως εἰς αὐτοὺς ἡ εὐκαιρία ἕνεκα τῆς μακρᾶς παραμονῆς των ἐν Ἀγκῶνι νὰ ἐπικοινωνήσουν μετὰ τῆς Ἀγίας Ἐδρας καὶ ἰδίως τοῦ Καρδινάλιου Consalvi καὶ πληροφορηθοῦν παρ' αὐτοῦ, ὅτι ἐμελετᾶτο σοβαρῶς ἡ παλινόρθωσις τῆς κυριαρχίας τοῦ τάγματος τῶν Ἰωαννιτῶν ἱπποτῶν. Ἄν ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς ἦλθεν εἰς συνεννόησιν ἐν Ἀγκῶνι μετὰ τοῦ τοποτηρητοῦ τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Antoine Busca διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ Πάπα Πίου τοῦ Ε', ἢ τοῦ καρδινάλιου Consalvi καὶ ἂν ὁ Μεταξᾶς κατὰ σύστασιν τοῦ Busca ἐξουσιοδότησε τὴν κόμητα Jourdain, ἵνα μεταβαίῃ εἰς Παρισίους ἀρχίσῃ διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν αὐτόθι ἐκπροσώπων τοῦ τάγματος πρὸς σύναψιν συνθήκης συμμαχίας ἐπιθετικῆς καὶ ἀμυντικῆς ἢ πρὸς ἐξασφάλισιν δανείου προωρισμένου νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀγῶνος: πάντα ταῦτα δὲν εἶναι γνωστὰ καὶ ἀπηκριβωμένα. Βέβαιον μόνον εἶναι, ὅτι, ἐὰν πράγματι ὁ Ἀνδρέας Μεταξᾶς ἐξουσιοδότησε τὸν κόμητα Jourdain νὰ μεταβῇ εἰς Παρισίους πρὸς ἔναρξιν διαπραγματεύσεων, ἐνήργησεν αὐτοβούλως καὶ ἄνευ ἐντολῆς τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὴν σύναψιν συνθήκης συμμαχίας ἐπιθετικῆς καὶ ἀμυντικῆς μετὰ τοῦ τάγματος τῶν ἱπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὅτι ὁ Πάπας Πίος ὁ Ε' ὁ φύσει καὶ θέσει προστάτης τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἐνδεχομένης συνδρομῆς τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας των Ἑλλήνων, ὅτι ὁ κόμητς Jourdain συγκατελέγετο μετὰ τῶν μελῶν τοῦ τάγματος καὶ ὅτι κατ' ἀκολουθίαν ἀμφότεροι ἐνδιεφέροντο ἐξ ἴσου μὲ τὸν τοποτηρητὴν τοῦ μεγάλου μαγίστρου τοῦ τάγματος διὰ τὴν παλινόρθωσιν τῆς κυριαρχίας αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ, μετὰ τῆς ὁποίας συνέδεον αὐτὸ αἰῶνων ἀναμνήσεις.

Ὅπως δὲ ἔπαυσε ὅμως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, ὁ Jourdain κατόπιν διαπραγματεύσεων ὀλίγων ἑβδομάδων μετὰ τῶν ἐν Παρισίοις ἐκπροσώπων τοῦ τάγματος κατέληξεν εἰς τὴν ὑπογραφὴν τῆς συνθήκης τῆς 10 Ἰουλίου 1823. Εἶναι ἀξίαι ἰδιαιτέρας προσοχῆς αἱ σκέψεις, δι' ὧν προοιμιάζεται τὸ ἔγγραφον τῆς συνθήκης, διότι μαρτυροῦν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς περὶ τῶν ἰδιοτελῶν σκοπῶν τοῦ τάγματος: «Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἐθεώρησε σύμφωνον πρὸς τὰ συμφέροντά του

καὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας τὴν σύνδεσιν τοῦ μὲ τὸ κυρίαρχον τάγμα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ κυρίαρχον τάγμα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ ἀπεφάσισε νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην, διὰ νὰ ἐπαναστέλλῃ εἰς τὸν στίβον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐδοξάζετο ἐπὶ ὀκτῶ αἰῶνας, μετέχον εἰς τοὺς κινδύνους καὶ τὴν δόξαν λαοῦ, ὅστις μάχεται ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ σταυροῦ καὶ διεκδικοῦν τὰς κτήσεις καὶ τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα οἱ Μωαμεθανοὶ ἐσφετερίσθησαν παρὰ τοῦ τάγματος διὰ τῆς βίας τῶν ὕπλων. Ἀκολουθοῦν αἱ ἐπὶ μέρος διατάξεις τῆς συνθήκης, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ σπουδαιότεραι εἶναι αἱ ἑξῆς: Τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη συνάπτουν διαρκῆ συμμαχίαν, ἐπιθετικὴν καὶ ἀμυντικὴν, ἀναδεχόμενα τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ διαπραγματευθοῦν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰμὴ κατόπιν κοινῆς συμφωνίας καὶ ἐγγυῶνται ἀμοιβαίως τὰ ἐδάφη των.—Τὸ τάγμα παραιτεῖται ὅλων τῶν δικαιωμάτων του ἐν τῇ Εὐβοίᾳ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ—πρόκειται περὶ μεμονωμένων πόλεων ἐν τῇ Εὐβοίᾳ καὶ τῇ Πελοποννήσῳ, τὰς ὁποίας τὸ τάγμα εἶχεν ἀγοράσει περὶ τὸ τέλος τοῦ 14 ἢ τὰς ἀρχὰς τοῦ 15 αἰῶνος μετὰ τὴν ματαιὰν προσπάθειάν του πρὸς κατάκτησιν αὐτῶν—εἰς ἀντάλλαγμα δὲ θὰ καταλάβῃ κατὰ πλήρη κυριότητα τὴν Ρόδον, τὴν Κάρπαθον καὶ τὴν Ἀστυπάλαιαν, ὅταν θὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ.—Ἐν τῷ μεταξύ θὰ παραχωρηθοῦν εἰς τὸ τάγμα αἱ νῆσοι Σῦρος καὶ Σαπιέντζα—ἢ ἄλλως Ἁγιά Μαριά ἢ Σοκιότσα, ἡ μεγαλυτέρα ἐκ τῆς συστάδος τῶν ἀκατοικητῶν νησίδων, αἵτινες, γνωσταὶ ὑπὸ τὸ περιληπτικὸν ὄνομα Οἰνοῦσαι, κεῖνται πρὸς νότον τοῦ λιμένος τῆς Μεθώνης κατὰ τὰς δυτικὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου—πρὸς ἐγκατάστασιν ἄνευ ἀναβολῆς στρατιωτικῆς βάσεως.—Τὸ τάγμα ἐπὶ υποθήκῃ τῶν κτημάτων του θὰ συνάψῃ δάνειον δέκα ἑκατομμ. φράγκων, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τέσσαρα θὰ καταβληθοῦν εἰς τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν, ἤτοι ἐν μετὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐκστρατείας ἐναντίον τῆς Ρόδου ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἐν τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ πρώτου, ἐν τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν καταβολὴν τοῦ δευτέρου καὶ τέλος ἐν μετὰ τὴν πλήρη ὑποταγὴν καὶ παράδοσιν τῆς Ρόδου εἰς τὸ τάγμα.

Διὰ προσθέτου δὲ ἄρθρου τῆς συνθήκης οἱ ἱππῶται ἀνελάμβανον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σεβασθοῦν κατὰ τρόπον ἀπόλυτον τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν καὶ νὰ δέχωνται τοὺς ὀρθοδόξους εἰς ὅλα τὰ ἀξιώματα καὶ τοὺς βαθμοὺς τοῦ τάγματος.

Πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπικυρώσεως ὑπὸ τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης συνθήκης συμμαχίας τῆς 10 Ἰουλίου 1823 ἀπεστάλη ὁ ἱππότης Chastelain ἐφοδιασμένος μὲ ἀκριβεῖς καὶ δελεαστικὰς διὰ τοὺς Ἕλληνας ὁδηγίας: Ἐπειδὴ ὁ Πάπας εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀρχηγὸς τοῦ τάγματος, οἱ Ἕλληνες διὰ τῆς συνθήκης συμμαχίας ἐξασφαλίζουν τὴν φυσικὴν ὑποστήριξιν τῆς Ἀ. Ἁγιότητος, ὡς καὶ τῶν ἄλλων χριστιανῶν ἡγεμόνων.—Ἡ Γαλλία κατ' ἀρχὰς θὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐκτεθῇ εἰς κινδύνους, ὅταν ὁμοῦς ἡ ὑπό-

θεσις τῆς Ἰσπανίας διευθετηθῆ, θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή, καθ' ἣν θὰ δυνηθῆ νὰ μεταβάλῃ τὰς διαθέσεις καὶ τὴν στάσιν της.—Ἡ Γαλλία θὰ ἀποδώσῃ ἀσφαλῶς τὰ κτήματα τοῦ τάγματος, τὰ ὅποια δημευθέντα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως δὲν ἔχουν πωληθῆ. Ὑπάρχουν τοιαῦτα κτήματα τοῦ τάγματος ἀξίας 49 ἑκατ. φράγκων ἐν Γαλλίᾳ, 16 ἑκ. ἐν Βελγίῳ καὶ 8 ἑκατ. ἐν Σαρδηνίᾳ. Ἄλλὰ καὶ ἄλλως τὸ τάγμα ἔχει καὶ ἄλλας προσόδους, διὰ τῆς ὑποθηκεύσεως τῶν ὁποίων δύναται νὰ συνομολογηθῆ δάνειον.— Νὰ ἐξετάσῃ τὰς ἐπὶ μέρους νήσους, διὰ νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν ἀξίαν των: Ἡ Σῦρος δύναται νὰ μεταβληθῆ «εἰς ἄλλο Γιβραλτάρ», οἱ δὲ κάτοικοί της εἶναι καθολικοί. Ἡ Μῆλος δὲν εἶναι ἐνδιαφέρουσα, διότι εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου ἡφαιστειογενῆς καὶ ἡ ἀτμόσφαιρά της νοσώδης. Ἡ Πάρος θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποβῆ ὁ μᾶλλον εὐχάριστος τόπος διαμονῆς, ἐν τούτοις ὅμως οἱ Ἰησουῖται, οἵτινες «ἐγνώριζον τόσον καλῶς νὰ διακρίνουν τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠφέλιμον» προετίμων τὴν Νάξον. Ἡ Σάμος ἦτο τόσον γόνιμος κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ὥστε ἐλέγετο, ὅτι τὰ πτηνὰ της ἔχουν γάλα. Ἐν Τήνῳ αἱ γυναῖκες εἶναι ὠραῖαι καὶ αἱ μορφαὶ των ἐπαγωγαί, ἡ δὲ προσήθεια τοῦ χαρακτῆρος καὶ ἡ ἀπροσποίητος εὐλιχρίνεια καθιστοῦν αὐτὰς ἐξαιρετικῶς ἐλκυστικὰς, ἐν τούτοις ἐν Χίῳ αἱ γυναῖκες εἶναι περισσότερον ὠραῖαι καὶ ἀξιαγάπητοι. Αἱ γυναῖκες τῆς Σίφνου εἶναι πολὺ ὠραῖαι ἐπίσης, «ἔχουν μεγάλους ὀφθαλμούς, μαύρους ἢ κυανοὺς, πλήρεις χάριτος καὶ ἡδυπαθείας εὐκίνητον τὸ σῶμα καὶ ὑπερήφανον τὴν κόμην καὶ ἐὰν εἶχον λάβει τὴν ἀνατροφὴν τῶν ἡμετέρων παρισινῶν γυναικῶν, δὲν θὰ ὑπῆρχον εἰς τὸν κόσμον θελκτικώτεραι γυναῖκες». Εἰδικῶς δὲ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τοῦ προέδρου τοῦ νομοτελεστικοῦ σώματος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτου διὰ τὴν ἀποδοχὴν καὶ τὴν κύρωσιν τῆς ἐν Παρισίοις ὑπογραφείσης συνθήκης συμμαχίας ὁ γραμματεὺς τοῦ τάγματος μαρκήσιος de Saint-Croix-Molay δι' ἐπιστολῆς του κατεδείκνυε τὴν σπουδαιότητα τῆς συνθήκης συμμαχίας μετὰ τοῦ τάγματος καὶ ἐξῆρε τὰς ἐλπίδας, τὰς ὁποίας οἱ ἐν ἐξεγέρσει Ἕλληνες θὰ ἠδύνατο νὰ θεμελιώσουν ἐπ' αὐτῆς: «Εἴμεθα ἀποφασισμένοι, κατὰ τοὺς κανονισμοὺς μας, νὰ δεχθῶμεν τὴν προσφορὰν σας, νὰ ἔλθωμεν πρὸς βοήθειάν σας πολεμοῦντες ἐναντίον τοῦ ὄπαδοῦ τοῦ κορανίου κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ ἐπανεμφανίσωμεν τὴν σημαίαν μας ἐν τῷ αἰγαίῳ πελάγει. Διὰ τῆς συμμαχίας μας θὰ ἀποκτήσῃτε τὸν πρῶτον δεσμόν, ὅστις θὰ συνδέσῃ ὑμᾶς πρὸς τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν τῆς Εὐρώπης, διότι τὸ τάγμα μας εἶναι ἡ σύνθεσις τῆς εὐγενείας τῆς Εὐρώπης καὶ δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπουργός, οὔτε ἐξέχουσα καὶ ἀσχοῦσα ἐπιτροπὴν προσωπικότης, ἡ ὅποια δὲν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς εἴτε ἀμέσως, εἴτε διὰ τῆς οἰκογενείας του.—Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ Εὐρώπη θὰ πεισθῆ, ὅτι προτίθεσθε ἀπλῶς νὰ ἐπανακτήσῃτε τὰ δικαιώματά σας, διὰ νὰ ἀποκατασταθῆτε εἰς κυβέρνησιν καὶ σῶμα ἐθνικόν, ὡς εἴσθε πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κων/πόλεως, ὅτι ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀπολαύσῃτε τῶν πλεονεκτημάτων τῆς ὑμετέρας θρησκείας καὶ συνετῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τὴν σκέπην νόμων καὶ τὴν προστασίαν ἡγεμόνος,

ὅστις θὰ σᾶς κυβερνήσῃ, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα εὐρωπαϊκὰ ἔθνη· ἀφ' ἧς στιγμῆς θὰ γνωστοποιήσῃτε, ὅτι δὲν εἴσθε οὔτε ἐπαναστάται, οὔτε καρβονάριοι, οὔτε Ιακωβῖνοι θὰ καθησυχάσῃτε τοὺς μονάρχας καὶ τοὺς ὑπουργοὺς των καὶ θὰ ἀνοίξῃτε εἰς τὰς κυβερνήσεις των τὴν ὁδὸν πρὸς ἀναγνώρισιν τῆς ἀνεξαρτησίας σας. Τὸ πρῶτον σοβαρὸν βῆμα ἔχετε κάμει. Ἐρχίσατε δηλ. νὰ συνδέσθε πρὸς τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα συμμαχοῦντες μετὰ Δυνάμεως, ἡ ὁποία, ἂν καὶ εἶναι μικρά, ἐγκλείει ὁμως ἐν ἑαυτῇ τὸ ἀπάγαυσμα ὅλων τῶν μοναρχικῶν θεσμῶν, τῶν συντηρητικῶν νόμων, τῆς θρησκείας καὶ τῶν κοινωνικῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς, αἵτινες ἀποτελοῦν τὴν βάσιν καὶ τὴν ἐγγύθησιν τῆς γενικῆς καὶ τῆς δημοσίας εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν.—Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἡ σημαία μας θὰ κυματίσῃ εἰς μίαν ἐκ τῶν νήσων τοῦ αἰγαίου πελάγους, θὰ αἰσθανθῆτε τὰ ἐπακόλουθα, τὰ ὁποία θὰ προκαλέσῃ ἐν τῇ Δύσει ἡ ἐπανεμφάνισίς μας ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Τὰ πάντα θὰ ἠλεκτρισθοῦν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς τιμῆς τῆς σημαίας μας. Τὰ πάντα θὰ τεθοῦν εἰς κίνησιν, διὰ νὰ συνδέσουν τὴν παροῦσαν γενεάν πρὸς τὰς ἐνδόξους ἀναμνήσεις τῶν προγόνων μας. Ἡ σημαία τοῦ σταυροῦ, ἣτις εἶναι τοῦ τάγματός μας ἡ σημαία, θὰ καλύψῃ τὴν μεσόγειον θάλασσαν καὶ ἡ ταχύτης, μεθ' ἧς θὰ καταφθάσουν ἐπικουραὶ εἰς τὴν Ἀνατολήν, θὰ εἶναι τὸ μᾶλλον ἀσφαλὲς ἐχέγγυον περὶ τῆς δόξης, τὴν ὁποίαν θὰ ἀποκτήσῃτε μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸν ἀγῶνά σας ἐναντίον τῶν ἀπίστων».

Ὁ κόμης Jourdain ἐκ τῆς παλινρθώσεως τῆς κυριαρχίας τοῦ τάγματος ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ εἰδικῶς ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις καὶ τῆς συμμαχίας του μετὰ τοῦ ἐν ἐπαναστάσει ἑλληνικοῦ ἔθνους ὠνειροπόλει, ὡς ὁ ἴδιος γράφει εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του—*Memoires historiques et militaires sur les événements de la Grèce depuis 1822 jusqu' au combat de Navarin, 1828, Paris*—(νὰ ἐπανασυνδέσῃ πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν τὴν αὐτοκρατορίαν, ἣτις πρέπει νὰ ἀναγεννηθῇ τέλος ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ σταυροῦ), νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν πειρατῶν τῆς Βερβερίας, (νὰ προστατεύσῃ τὸν νότον ἐναντίον τῶν ἐπιδρομῶν τοῦ βορρᾶ), καὶ νὰ ἀνακόψῃ τὰς φιλοδόξους βλέψεις τῆς Ἀγγλίας, «ἣτις ζητεῖ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἄλυσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ναυτικῶν θέσεων, ἐντὸς τῶν ὁποίων φυλακίζει, διὰ νὰ εἰπωμεν οὕτω, ὄλους τοὺς ἠπειρωτικούς λαοὺς καὶ ἡ ὁποία κυρία τοῦ Γιβραλτάρ, τῆς Μάλτας καὶ τῶν ἰονίων νήσων δὲν ἐχρειάζετο παρὰ νὰ προσέσῃ εἰς τὰς κτήσεις τῆς μίαν ἐκ τῶν νήσων τοῦ αἰγαίου πελάγους, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ πράγματι τὴν ὑπεροχὴν ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσῃ καὶ τὸ μονοπώλιον τοῦ ἐμπορίου ἐν τῇ Ἀνατολῇ». Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι εἰς τοὺς στοχασμοὺς τοῦ κόμητος Jourdain, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐκ τῶν μελῶν τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, γάλλος τὴν καταγωγὴν καὶ ἀξίωματικὸς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ τῆς Γαλλίας, ἡ ἐπανασύνδεσις πρὸς τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν τῆς ἐκπεσούσης κατὰ τὸ ἔτος 1453 καὶ ἐπανιδρυθησομένης βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἡ ἐξουδετέρωσις ἀπαξ διὰ παντὸς τῶν πειρατικῶν καταδρομῶν τῶν κρατῶν τῆς Βερβερίας

καὶ ἡ ἀπόκρουσις τῶν ἐπιδρομῶν τῶν ἀπὸ βορρᾶ σλαβικῶν λαῶν ἐναντίον τῶν περὶ τὴν μεσόγειον θάλασσαν κρατῶν δὲν ἀπετέλουν καθ' ἑαυτὰ αὐτοτελῆ καὶ κύριον σκοπόν, ἀλλὰ μέσον πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἄλλου σκοποῦ, τῆς ἐξουδετερώσεως δηλ. τῆς κυριαρχίας τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσῃ καὶ τῆς ἐμπορικῆς ὑπεροχῆς τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ πρὸς ὄφελος τῆς Γαλλίας. Ἡ μεσόγειος θάλασσα, ἡ ὁποία μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῆς βρεχομένων χωρῶν ὑπῆρξε τὸ κέντρον καὶ ἡ ἐστία τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ καὶ ἡ μεγάλη λεωφόρος τοῦ ἐμπορίου κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, κατόπιν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Τούρκων εἰς τὴν Βαγδάτην καὶ τὴν Κων/πολιν μετὰ τῆς ἀποσβέσεως τοῦ φωτὸς τοῦ πολιτισμοῦ ὑπεβιάσθη εἰς λίμνην, τῆς ὁποίας ὁ διάπλους ὑπῆρξε κινδυνώδης ἕνεκα τῆς πειρατείας, μετὰ πεντακόσια δὲ περίπου ἔτη, ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ναπολέοντος ἐναντίον τῆς Αἰγύπτου, μετὰ τῆς ἀνάγκης τῆς διανοίξεως τῶν ὁδῶν τῶν συγκοινωνιῶν μετὰ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τῶν Ἰνδιῶν ἀνέλαβε τὴν παλαιὰν ζωὴν τῆς ὡς κέντρον πολιτικὸν καὶ ἐμπορικόν, δὲν θὰ ἦτο ἐφεξῆς ἀποκλειστικὴ ἰδιοκτησία τῆς Ἀγγλίας: Ἡ Ἀγγλία, τῆς ὁποίας τὸ μέλλον τοῦ ἀποικιακοῦ κράτους τῆς συνεδέετο ἀπὸ τῆς ἀπωλείας τῆς Νέας Ἀγγλίας μετὰ τῆς κατοχῆς τῶν Ἰνδιῶν, αἰτίνες ἀπετέλουν τὴν πηγὴν τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς δυνάμεώς τῆς, ἀλλὰ ταῦτοχρόνως καὶ τῆς ἀδυναμίας τῆς, διότι ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀποτελοῦν τὴν ἀχίλλειον πτέρναν τῆς ἦτο καθ' ἐξοχὴν τρωτὴ, θὰ εἶχεν ἐφεξῆς ἐπικίνδυνον ἀντίπαλον τὴν ὀπισθεν τοῦ τάγματος τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἰσταμένην καὶ προστατεύουσαν Γαλλίαν. Εἰς τὸ δόγμα τοῦ ἐκ γενετῆς ὑπερηφάνου βρετανικοῦ λαοῦ, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ θάλασσα ἓνα μόνον γνωρίζει κυρίαρχον, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιταχθῆ ἐφεξῆς τὸ δόγμα τῆς συγκυριαρχίας τῆς θαλάσσης, ὅπως ὑπάρχει συγκυριαρχία καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς. Εἰς δὲ τὰ σπουδαῖα ναυτικὰ στηρίγματα καὶ τὰ ἐμπορικὰ κέντρα τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσῃ, τὸ Γιβραλτάρ, τὴν Μάλταν καὶ τὰς ἰονίους νήσους, θὰ ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ἡ Γαλλία ἐμμέσως διὰ τοῦ τάγματος τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἰσαξίας ναυτικὰς βάσεις καὶ κέντρα ἐμπορίας δυνάμενα νὰ ἐξουδετερώσουν ἢ τοὐλάχιστον νὰ μειώσουν τὴν ἰσχὺν τῆς βρετανικῆς κυριαρχίας ἐν τῇ μεσογείῳ θαλάσῃ καὶ νὰ συναγωνισθοῦν ἀποτελεσματικῶς τὸ βρετανικὸν ἐμπόριον ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀναλώμασι τῶν ἑλληνικῶν νήσων τοῦ αἰγαίου πελάγους, τὴν Σῦρον «τὸ ἄλλο Γιβραλτάρ», τὴν Σαπιέντζαν κατὰ τὰς δυτικὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου καὶ τὴν Ρόδον μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν νήσων.

Ἦτο ὁμως διατεθειμένη ἡ ἐπίσημος Γαλλία νὰ προσδώσῃ εἰς τὴν ἀνατολικὴν πολιτικὴν τῆς τὴν ἑκτασιν, τὴν ὁποίαν ὠνευροπόλει ὁ κόμης Jourdain καὶ συμμεριζομένη τὰς ἀντιλήψεις αὐτοῦ νὰ ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς τὸ τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν ἵπποτῶν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς αὐτὸ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ;

Ἀναμφιβόλως ἡ ἐπίσημος Γαλλία συντετριμμένη ἠθικῶς καὶ ἐξηντλημένη

ὕλικῶς κατόπιν τῆς συστάσεως ἐναντίον τῆς ὀλοκλήρου τῆς Εὐρώπης δὲν ἠδύνατο ἐπὶ τοῦ παρόντος τοῦλάχιστον νὰ μετέλθῃ εὐρείαν εἰς ἔκτασιν καὶ σπουδαιότητα ἀνατολικὴν πολιτικὴν κατατείνουσιν εἰς τὴν ἐξουδετέρωσιν ἢ τοῦλάχιστον εἰς τὴν μείωσιν τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἀγγλίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἣτις εἶχεν ἐξασφαλισθῆ εἰς αὐτὴν κατ' ἀκολουθίαν τῆς ἐγκαταστάσεως ἐν τῇ Μάλτᾳ «κατὰ πλήρη κυριότητα καὶ κυριαρχίαν» καὶ τῆς προστασίας τῶν ἠνωμένων πολιτειῶν τῶν ἑπτὰ νήσων. Ἡ τοιαύτη εὐρεία εἰς ἔκτασιν ἀνατολικὴ πολιτικὴ τῆς Γαλλίας ἐπεφυλάσσετο ὑπὸ ὅλως μεταβεβλημένας ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικὰς σχέσεις εἰς ἐποχὴν μεταγενεστέραν, κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἀπλῶς μόνον μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης κατόπιν τῶν μακρῶν πολέμων τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς αὐτοκρατορίας συνεχίζουσα τὴν παλαιὰν πολιτικὴν τῆς—ἡ Γαλλία ὑπῆρξεν ἡ πρώτη χριστιανικὴ Δύναμις τῆς Εὐρώπης, ἡ ὁποία συνάψασα σχέσεις φιλικὰς μετὰ τῆς Τουρκίας εἶχεν ἐξασφαλίσει προνομιοῦχον ἀπὸ ἐμπορικῆς ἀπόψεως θέσιν ἐν τῇ ἐγγύς Ἀνατολῇ—ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ἀνόρθωσιν τοῦ ἐκπεσόντος γόητρου τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Περὶ τοῦτου μαρτυρεῖ ἡ ἐπαναστάσις μετὰ τοὺς ναπολεοντίους πολέμους τῆς ναυτικῆς βάσεώς τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἡ ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ XVIII, δι' ἧς ἀνήγγελλεν εἰς τὸν σουλτάνον Μαχμούτ τὸν Β' τὴν ἀνάρρησιν του εἰς τὸν θρόνον : «Ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μου εἶναι ἡ διατήρησις τῶν φιλικῶν σχέσεων, αἵτινες συνέδεσαν πάντοτε τὸν οἶκον τῆς Γαλλίας μετὰ τῶν σεβαστῶν προκατόχων τῆς Ὑ. Ὑψηλότης καὶ δὲν ἔπαυσαν ὑφιστάμεναι μεταξύ τῶν δύο κρατῶν. Αὗται συνετέλεσαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας εἰς τὴν ἀμοιβαίαν εὐημερίαν καὶ ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν γενικὴν εἰρήνην θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ἴδωμεν πολλαπλασιαζόμενα τὰ ἐξ αὐτῶν πλεονεκτήματα. Ὁ σκοπός μας εἶναι νὰ συσφίξωμεν τοὺς δεσμούς τῆς Ὑ. Πύλης μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἐπικοινωνίαν μεταξύ των καὶ τὸ ἐμπόριον». Κατὰ τὴν προσπάθειάν τῆς ὅμως ἡ ἐπίσημος Γαλλία, ἵνα ἀποκαταστήσῃ τὸ ἐκπεσὸν γόητρον καὶ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντά τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, δὲν εἶχεν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς τοῦ τάγματος τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ἀλλὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας καὶ ὑπὸ ἰδίαν εὐθύνην: Ἡ ἐποχὴ τῶν θρησκευτικῶν ταγμάτων εἶχε παρέλθει ἀνεπιστρεπτί, ὅπως εἶχε παρέλθει καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν ἐμπορικῶν ἐταιρειῶν τοῦ 16 καὶ 17 αἰῶνος πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀποικιῶν. Κανὲν εὐρωπαϊκὸν κράτος δὲν ἤθελε νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὰ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι καὶ νὰ ἐμπιστευθῆ εἰς αὐτὰ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων του, διότι ἔρρεπον πρὸς τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἡ δὲ δύναμις των ἦτο ἀσθενής. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως, ἐφ' ὅσον τὸ τάγμα τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου πρὸς τοῖς ἄλλοις σκοποῖς θὰ ἐπεδίωκε καὶ ἐν εἶδος συγχωνεύσεως τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν καθολικῶν διὰ τῆς ἀποδοχῆς τῶν ὀρθοδόξων εἰς ὄλους τοὺς βαθμούς καὶ τὰ ἀξιώματα αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ προσθέτου ἄρθρου τῆς συνθήκης συμμαχίας μετὰ τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλ-

λάδος, ἐν δὲ τῇ ἐπαναστατημένῃ Ἑλλάδι οἱ καθολικοὶ τῶν νήσων τοῦ αἰγαίου πελάγους δὲν εἶχον μετὰσχει τῶν θυσιῶν τῆς ἐπαναστάσεως, εἰς δὲν βαθμὸν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἀναγεννηθεῖσας τῆς παλαιᾶς ἔριδος τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸ σχίσμα οἱ καθολικοὶ τῶν νήσων τοῦ αἰγαίου πελάγους κατὰ τὴν πλειονοψηφίαν τῶν συνεπάθουν περισσότερον τοὺς ἀλλοδόξους Τούρκους παρὰ τοὺς σχισματικούς ὀρθοδόξους Ἕλληνας, δὲν διέφευγε τὴν προσοχὴν τῆς ἐπισήμου Γαλλίας, ἡ ὁποία παλαιότερον δυνάμει τῶν διομολογήσεων εἶχε τὸ δικαίωμα τῆς προστασίας τῶν καθολικῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὅτι, ἐὰν ἤθελεν ἀναλάβει ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς τὸ τάγμα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, υἰοθετήσῃ τοὺς σκοποὺς του καὶ ἐμπιστευθῇ εἰς αὐτὸ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, θὰ ἔρριπτεν ἔλαιον δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἀνανεώνουσα τὴν ἔριδα τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῶν καθολικῶν ἐν τῇ ἐπαναστατημένῃ Ἑλλάδι καὶ κατ' ἀκολουθίαν, ἀντὶ νὰ διευκολύνῃ, θὰ ἐδυσχέρανε τὴν θέσιν τῆς ἐν τῇ ἐγγύς Ἀνατολῇ. Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἐπίσημος Γαλλία πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς ἐν σχεδίῳ ἐπιθετικῆς καὶ ἀμυντικῆς συνθήκης συμμαχίας μεταξὺ τῶν ἵπποτῶν τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Chastelain ἀπεδοκίμασεν αὐτά.

Θὰ ἦτο ὅμως τοῦλάχιστον εὐκολωτέρα ἡ ἀποδοχὴ καὶ ἡ κύρωσις τῆς ἐν σχεδίῳ συνθήκης συμμαχίας μετὰ τοῦ τάγματος τῶν ἵπποτῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὑπὸ τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος;

Ὁ ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 ἀρχιεπίσκοπος Π. Πατρῶν Γερμανὸς ἐξ Ἀγκῶνος τῆς Ἰταλίας, ἔνθα διέτριβε προσωρινῶς ὡς ἐκ τῆς ἐντολῆς, ἣν εἶχε παρὰ τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τῆς ἐν ἐπαναστάσει Ἑλλάδος νὰ πείσῃ τὸν Πάπαν Πίον τὸν Ε' ἔστω καὶ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τῆς ἐνώσεως τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἵνα συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ὑποθέσεως πλησίον τῶν ἐν Βερῶνῃ συνηγμένων ἡγεμόνων τῶν Δυνάμεων τῆς ἱερᾶς συμμαχίας, ἔγραφε τῇ 24 Δεκεμβρίου 1823 πρὸς τὸν ἐν Ζακύνθῳ Διονύσιον Ρώμαν: «Προχθὲς ἐφθασεν ἐνταῦθα ὁ κ. Ζερβὸς καὶ χθὲς ἐκίνησε διὰ Κέρκυραν. Ἦλθεν εἰς ἐπίσκεψίν μου... Καὶ περὶ τῶν ἱππέων τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅτι οὐχ ὑπάρχει πλέον ἡ ὑπόθεσις αὕτη. Πλὴν ἀφ' ἑτέρου μέρους διακωδωνίζουσι τὴν ὑπόθεσιν πάλιν αἱ ἐφημερίδες καὶ μάλιστα ἐκ Παρισίων γράφει εἰς ὁμογενῆς μερικῶς εἰς φίλον του, ὅτι ἐκ σημαντικοῦ ὑποκειμένου τοῦ τάγματος τούτου ἐπληροφορήθη ὅτι αὐτοὶ ἀπέστειλαν κάτω δύο Γάλλους, τὸν τε Jourdain καὶ τὸν Chastelain (sic), μὲ γράμματα πρὸς τὸν Μαυροκορδάτον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀκούονται, διὰ νὰ κατορθώσουν νὰ ταῦς ὑποσχεθῇ τὸ ἔθνος τὴν Σύραν, τὴν Ρόδον καὶ τὴν Κρήτην καὶ ὅτι ἄρχισαν νὰ ἀγοράζουσι πλοῖα εἰς Μασσαλίαν διὰ νὰ τὰ ὀπλίουν πειρατικά. Καὶ τέλος πάντων λέγει, ὅτι ὁ σκοπὸς του δὲν εἶναι καλός, ἀλλὰ ἐνδέχεται νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸ νὰ καθυποβάλουν τὴν Ἑλλάδα πολιτικῶς καὶ θρησκευτικῶς. Ἐγὼ θέλει δώσω νύξιν εἰς τοὺς κάτω

περὶ τούτου· πλὴν ποῖος νὰ τὰ στοχασθῆ αὐτά, φίλε; Καὶ πότε τοὺς ἀφίνουν αἱ χαμερπεῖς διαφωνίαι νὰ συλλογισθοῦν ἀπαθῶς περὶ τῶν συμφερόντων τῆ Πατρίδου; Ἡ ὑπόδειξις ὁμοῦ τοῦ συνετοῦ ἱεράρχου, ἐὰν πράγματι ἔγινε, δὲν ἦτο ἀναγκαῖα. Οἱ ἐν ἐπαναστάσει Ἕλληνες ἐνστικτικῶς εἶχον ἀντιληφθῆ, ὅτι οἱ ἱππῶται τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ προστάτης καὶ κηδεμὼν αὐτοῦ Πάπας τῆς Ρώμης δὲν ἐπεδίωκον τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἀγῶνος διὰ τῆς συνδρομῆς τοῦ τάγματος, ἀλλὰ τὴν ἐπανόρθωσιν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῆς κυριαρχίας του εἰς τὰς ἑλληνικὰς νήσους διὰ τοὺς ἰδρώτους καὶ τοῦ αἵματος τῶν Ἑλλήνων μαχητῶν, ἐνδεχομένως δὲ καὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἐδάφους πρὸς ἔνωσιν τῶν δύο Ἑκκλησιῶν. Ἄλλὰ καὶ ἄλλως δὲν διέφευγε τὴν προσοχὴν των, ὅτι οἱ ἱππῶται τοῦ τάγματος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ἱερουσαλήμ πλάνητες καὶ ἐκλιπαροῦντες τὸ ἔλεος καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς ἀπὸ τῆς ἐκδιώξεώς των ἐκ τῆς Μάλτας δὲν ἀπετέλουν πλέον συγκεκριτημένον πολιτικὸν ὄργανισμὸν, δὲν εἶχον στρατιωτικὴν δύναμιν, τὰ δὲ ἐν Γαλλίᾳ κτήματά των δημευθέντα κατὰ τὴν ἐπαναστατικὴν περίοδον δὲν ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἐνέχυρον καὶ ἀντίκρουσμα πρὸς σύναψιν δανείου.

Ἐφ' ὅσον δὲ οἱ ἐν ἐπαναστάσει Ἕλληνες εἶχον πεισθῆ περὶ τῶν ἰδιοτελῶν καὶ ὑστεροβούλων σκοπῶν τοῦ τάγματος καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἀδυναμίας αὐτοῦ, φυσικὸν εἶναι, ὅτι δὲν ἦσαν διαθετιμένοι νὰ παραχωρήσουν στρατηγικὰς θέσεις περιλαμβανομένας ἐντὸς τῆς ἀκτίνος τῆς ἐπαναστατημένης Ἑλλάδος, οὐδὲ νὰ ἀνακτήσουν διὰ τοῦ αἵματός των τὴν Ρόδον, τὴν Κάρπαθον καὶ τὴν Ἀστυπάλαιαν, ἵνα παραδώσουν αὐτὰς εἰς Δύναμιν καθολικὴν καὶ μάλιστα εἰς τάγμα καθολικὸν διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐποπτεῖαν καὶ τὴν προστασίαν τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης ἀντὶ τοῦ ἀμφιβόλου τμήματος τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς πολιτικῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ ἔθνους καὶ τῆς ὑποσέσεως περὶ παροχῆς τῆς στρατιωτικῆς συνδρομῆς τοῦ τάγματος καὶ τεσσάρων ἑκατομμ. φράγκων ὑπὸ τύπον δανείου εἰς τέσσαρας δόσεις καὶ διὰ τῆς μεσιτείας του τῆς ἠθικῆς προστασίας τοῦ Πάπα καὶ τῶν ἄλλων καθολικῶν ἡγεμόνων ἐναντίον τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ τοῦ χριστιανισμοῦ. Τῶν ἀντιλήψεων δὲ τούτων κοινωνὸς ὁ πρόεδρος τοῦ νομοτελεστικοῦ σώματος Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ἂν καὶ δὲν εἶναι γνωστὸν, ἂν ἀπήνητησεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ γραμματέως τοῦ τάγματος μαρκησίου de Sainte-Croix Molay—ἴσως ἐκ τοῦ ἀποκειμένου εἰς τὰ γενικὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους ἀρχείου τοῦ Μαυροκορδάτου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῆ τοῦτο—δὲν ἐδέχθη νὰ κυρώσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ Jourdain καὶ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ τάγματος ὑπογραφεῖσαν ἐν Παρισίοις ἑτεροβαρῆ καὶ πρὸς ἀποκλειστικὸν ὄφελος τοῦ τάγματος ἀποβλέπουσαν ἐπιθετικὴν καὶ ἀμυντικὴν συνθήκην συμμαχίας.